

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dimars 17 de Maig de 1898

Núm. 3.550

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Administració y Redacció

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Juanquera, 6. No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demás dias de deu á una del mati y de tres á cinch de la tarde, havent trasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 17, primer.

SECCIÓ DOCTRINAL

LISCURS

del president dels Jochs Florals D. Francis-co Romani y Pulgengolas, llegit en la festa d'enguany.

Excmo. Senyors.—Damas y Caballers:

Per correspondre en quant me sia dable á la honoríficissima comanda de ser enguany altre dels portentous del Consistori, he remogut lo fogueral patriótic que'l geni de la poesia inflama quaranta anys enrera en nostra benivolguda Barcelona, amor de Patria que cada any fulgoreja, espargint la llum, lo goig y la bellesa entre los protectors y aymadors de la Gaya ciencia y entre l'hermós aplech de damas inspiradoras de tot galanteig y cortesia, y de qui ha d'extirpar exalçada de la Reyna de la Festa que celebrém.

Del pobre capdal de nos coneixements concordants ab la divisa dels Jochs Florals, vos ofereixo un breu parlament de formació de Catalunya y de sa naturalesa federativa ó germanívola. Y comptant ab vostra benevolensa vos diré: que en lo territori catalá hi vivia en temps remot una comunitat que's digué ibera, composta de diferentes tribus, d'un llenguatge consemblant y en consideració d'aquex dato, nos preguntém: ¿som nosaltres los qui portém la vida d'aquella gent, ó es tanta la vida nostra un esqueix, com suposan alguns, de la romana?

Aquest secret s'aclearix seguint lo rastre de la llengua propia d'aquells que sola las banderas d'Indibil y Mandoni lluytaren per la independència del territori que trepitjém. Los romans triomfaren y subjectaren á sa llei la gent ibera, mes no ls privaren de sa llengua, que subsistí dessota del cobricel de la llatina. Encastada en lo cos viu del poble vensut, hagué de guardar las notas d'Unitat é Identitat inseparables de tota anima viventa. No perquè'l Guadiana se sustraga del ull que segueix son curs, deixa de ser lo mateix riu al apareixer més enllá á flor de terra, lo que ha degut passar consemblantment ab la llengua ibera, valdament ignorém l'aspecte circumstancial de las sevas mudansas, puig cambian las paraulas com las fullas dels arbres encara que més misteriosament.

Perque lo no esborrar los romans las lengüas dels pobles vensuts ho testifican, durant la República, las monedas ab llegenda ibérica que s'encunyaren en nostras ciutats, y las lápidas que's desenterran de tant en tant; y durant l'Imperi, ho testifica Ulpie, primer, y Justinia més tart, permetent que las fideicomisos s'escribissen en los idiomas vulgars y permetent estipular en qualsevol idioma, ah tal que ls estipulants l'enguessin y s'tractés de contractes propis del dret de gentes.

No sols Digest justifica'l respecte dels romans per los idiomas dels vensuts, sino també'l testimoni de Flexi Dextre, qui ben enterat n'estaria, fill com era de Sant Paciá, Bisbe de Barcelona. No desmentim ah aixó al esport y plorat Mestre Aguiló, qui en son florit y pintoresch Parlament de 1867, digué desde aqueix lloch: «que fa ja mil anys aném abladint nostra llengua ab l'alé de nostra anima y repastant ab lo foch de las passions per enmotillarla á nostra fesomia y fins á nostra historia».

Los qui suposan que las lengüas modernas son fillas de la llatina, com si careixessen del precedent engendrador de las vulgars, no comprenen com s'espliquen, que de las despullas d'un mort, aparegan aquelles ab la vivacitat que las distingeix. La aparició d'iterrencial de las vulgars, pressuposa en cada una un llevat de vida propia, que's transmudaria, es cert, ab las paraulas afilladas de la llatina; mentres que aquesta, fentse universal, declina per sa part cap á las primeras; com també es cert, que'l geni ó indole de cada una resisteix la fusió, de modo que ls filólechs sols poden afirmar d'ellas semblansas que cohonestan lo dictat de neollatinas.

De la abressada de Lleó III ab Carle-Many renasqué l'Imperi, qui fora lo viceversa del romá, puig mentres que aquest deixá esmortuhides las antigas tribus y nacions arastrantlas al esclavatje universal, l'imperi cristiá las cridá á nova vida, restaurantlas ab la llum de la fé y'l foch sagrat de patria, proclamant la llibertat per los qui s'allistaren sota sas banderas y agraciand als bozadors ó als que treyan á conreu las terras hermas de casa nostra. L'imperi cristiá concebí en sas entranyas, per virtut de la fé, los membres constitutius de las nacionalitats modernas y en son si's desenrollá la vida embrionaria de nostras comtats dintre las fitas de las antigas tribus. Si'ns fixém en l'introit de las Capitulars carolingias dirigidas als hispans, veurém comprobada la obra de la fé virtualisada per la espasa del imperi, erramblant los sectaris de Mahoma de las alherosas montanyas dels Pirineus, purificantlas ensemps del syre empestat per la fetor arriana dels gois.

En las perdurables conflagracions d'alarbs y gois ab los franchs, los galos y ls hispans, s'aniria pastant y repastant nostra llengua, ab lo trontoll dels guerrers obligats á racionarse y aixoplogarse en los villatjes dels ibers, que ab l'aixopluch es de creure ls hi comunicarian son llenguatge, que no'l cambiarian al passar y repassar tantas gentes de parla originariament tan diversa com la del got, la del alarb, la del galo y la del franch.

L'iber vivia humilment al redós del Monastirs, era pobre, mes prolífich, y d'ell exia'l contingent de las primitivas comunitats monerces. L'alarb, al principi

de sa invasió, tractá als monjos ab benignitat y més tart Carle-Many ab decidida protecció; puig eran los auxiliars més lleals y més devots de sa política. Los monjos se dedicaren á la oració, á las ciencias y al cultiu de las terras, donant als poblats ab la senzillesa de vida y severitat de costums, bons exemples que contrastavan ab la foréstega vida dels homes de guerra. ¿Qué te, donchs, d'extrany fossen los monjos qui anessin filant la llengua ibera al propi temps que la concertessin ab la indole psicológica del fondo social iber? ¿No eran alashoras los monjos los únichs creadors de las ciencias y de las llettras? ¿No eran ells los amichs y afins dels rústechs? ¿No eran ells las personas més agraciadas dels granats y ls qui ocupavan las etapas dels camias per exercirhi la hospitalitat?

Com de fornall encés per las guerras n'eixí la constitució dels comtats de la Marca, predestinats á formar un poble de si mateix, fortament arrelat als Pirineus de cara al Ebre y al mar Mediterrá. Mentres subsistí l'imperi, la unitat entre ells s'elaborá ab un procedir lleal, d'alguns desconegut. La figura de Guifre, l'comte pilós, sobresurt entre las dels altres comtes de la Marca, y tots ells passaren á la categoria de feudataris del imperi, després que ls adorná de la facultat de transmetre'l seu respectiu comtat per pactes ó per testament. Cada hñ dels comtes, auxiliat per son bisbe ó per sos abats, arrelá en son senyoriu ab una gradació gerárquica de sos subordinats, apropiada á la defensa de la religió y dels territoris rescatats, adquirint totas las classes socials certa similitud ben escayenta.

Ab la ruina del imperi carolingi quedá esvahida la superior llassada que mantenía entre ls comtats la unitat de sa inicial subordinació, y funcionaren totseguit ab vida propia é independent, més arrezerats tots ells al engir de la iglesia que difundia son escalf entre ls qui acollava com á fills d'una patria comuna. Del sí dels comtats ne brotá la vida jurídica; la fé de las Capitulars carolingias aná descapdellantse per nostras corts feudals al influx del dret canónich y del dret romá, ayo y nó senyor (com ho manifesta'l Usatge «Unaquaque gens») del dret consuetudinari.

La fé continúa sa amorosa tasca d'agermanar les combats y las classes per medi de la feultat feudal, filla dels pactes, tendint á formar una principallitat entre ls comtes y comtats á fi de personificarlos com á nació en benefici comú y en formidable creuada contra dels enemichs del Crist. Contribuí l'amor á obra tan santa, fomentant los matrimonis entre ls individus de las familias soberanas y las senyoriales, que bisbes y abats afavoriren y las popularisaren ab religiosas solemnitats. Los sentiments populars s'exaltavan més y més en certas funcions eclesiásticas. Era de veure ab quanta alegría s'esplayava tota la terra, grans y petits ab ocasió de las festas de dedicacions y de consagracions d'iglesias, essentne las de Ripoll, quatre vegadas repetidas d'últims del sigle nou al primer ters del onzé, de las més sonadas, per lo gran concurs que s'hi aplegava de tot arreu.

(Continuará)

Colaboració particular de «Lo Somatent»

Un drama d'Enrich Ibsen

ROSMERSHOLM

(Continuació)

Ab un esforz violent ella intenta ofegar-lo pera recobrar-se. Rosmer, atnhit, s'ha deixat caure en una

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del día 16 d' Maig de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÒMETRE aneròide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 h.	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	757 755	68 66		59	Ros	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 32 Sombra 23	11	14 19	SE. SE	Cumul	0/3 0/4

Lo mercat que ahir celebrà aquesta ciutat se vegé regularment concorregut no abundant las transaccions.

Nostres valents companys de causa de Sabadell que desde *Lo Catalanista* bregavan per lo triomf de las ideas regionalistas, en vista de las circunstancias que atravessém y que fan no 's puga parlar ab claretat lo que se sent, en son número de diumenge 's despedeix dels seus lectors y de nosaltres.

Heus aquí sense son article «A reveure», lo que diu en son primer suelto de crónica:

«*Lo Catalanista* ab son especial temperament, batallador per naturalesa y per convicció, eixit á la llum y convertit en diari, únicament para engróixir la propaganda catalanista, sense altre ideal que la defensa y reivindicació dels drets, llibertats, llengua, creencias de nostra idolatrada Catalunya, se ven obligat á desaparèixer temporalment per no haver de sortir cada dia plé d'insustancialitats, com un cós sense anima. Nostres bons companys regionalistas de Catalunya que á més del ideal que á tots nos uneix representan quelcom més en sas comarcas respectivas, alguns com á excelents revistas literarias, altres com á lles d'unió entre personas é interessos de xamosas comarcas catalanas y alguns obehint á necessitats locals que no poden desampararse, tota poden y deuen continuar en sa tasca regeneradora ja que de mil maneres pot servirse á nostra Patria benvolguda. Mes *Lo Catalanista* no podent dir las cosas ab la claretat acostumada, ja que un patriotisme mal entés y un estat de guerra un xich violent, han de privarli sa llibertat d'acció, ha de suspendre temporalment la seva tasca ja que la única á que venia dedicantse, es avuy, per rahó d'aquestas tristas circunstancias impossible de seguir sense afrontar estérils sacrificis.»

Es inútil fer constar lo que sentim la resolució d'aquells companys mes que per lo fet en sí per las causas que la motivan y al retornarlos hi la apretada de mé que 'ns envia fem los més fervents vots para que aviat li poguém donar nostre Deu vos quart.

Sembla que no han sigut del agrado del emperador de Alemania las paraulas que pronunciá l de Austria en honor del rey de Sajonia ab ocasió del dipar de gala donat á Dresde. L'orgull del amo dels alemanys quedá ferit per las manifestacions d'afecte que expresá l'emperador austriach á son antich protegit, y per las felicitacions y desitjos en favor d'aquella petita nacionalitat, la qual ab son esforç y ab la ajuda del austriach pogué lliurarse del jou alemany.

En la Administració de Consums d'aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d'ahir, 805'10 pessetas.

Copiem de «La Nació Catalana» de Barcelona: «A tothom ha caygut com una bomba la dispesició del govern espanyol posant en estat de siti á Barcelona.»

Nosaltres hem rumiat d'alló més, y ab franquesa hem de confessar que no hem pegut trobar lo motiu, de que se 'ns subjectés á la jurisdicció militar, privantnos del borsall de llibertat que 'ns donan quan á Madrid... no permetan.

Avans y després de declararse la guerra entre Espanya y la República nort-americana, hem vist á nostre poble completament pacífich y tranquil, donchs fins quan al principi 's feyan manifestacions patrióteras, foren sempre obra de mitja dotzena de criatures sense cap influencia dintre la massa del poble.

En terras castellanas, hi ha hagut albalots per questió de la miseria que comensa á deixarse sentir en aquellas regions que semblen deixadas de la má de Deu. Aquí, llevat del albalot de Vich, que va succehir quan ja s'havia publicat la llei marcial, no ha passat ni lo més petit escándol.

Es inútil donchs trencarse l'cap.

cadira, ab los colzes sobre la taula, ab la cara entre las sevas mans. Dreta el seu darrer, apoyada á l'espatlla del sitiell, Rebecca s'inclina sobre l'aymat y murmura paraulas tendres á la seva orella. Ella li fa memoria de las llurs mes dolsas recordansas, las vetllas durant lo crepuscle en la cambra de baix ahont feyan projectes per l'avenir, ahont ell somniava «crear al seu voltant homes lliures per medi de la joya que ennobleix». Y ella aixís toca ab sa má delicada las cordas mes finas de son ánima. Y l'ánima de Rosmer li respón ab la seua vibració més íntima. Pero aqueixas cordas están un xich malmesas y donan una tonada planyívola. Ell ha perdut l'alegría creadora. Ja no desferrará l'seu dubte. Ja no passarà més per sobre del seu remordiment ni s'ubriagará d'alló que fa devenir la seva vida tan delictosament bella. Rebecca li pregunta ab veu baixa qué es lo que entén per aixó. Alashoras ell se gira y envolcallantla ab una mirada d'incommensurable tristessa, diu: «La silenciosa, la joyosa Ignoscencial» Rebecca reula un pas y repeteix, aterrrotzada: «Sí... l' Ignoscencia».

Desde aquest moment, la Sirena está mortalment ferida en Rebecca; pero aquesta Amanta, que anirà fins á la mort, va neixe en un esgarrifament de terror y d'adoració.

Las ánimas de Rosmer y Rebecca s'han tocat en los llurs punts més dolorosos sense penetrarse encare enterament. Lo dolor sovint té per efecte excitar la passió adormida. Ella 's desperta en lo cor de Rosmer ab palpitations adaleras y heus aquí com se precipita sobre Rebecca com en lo seu últim refugi. Sobtament ell li diu: «Vols ser la meva esposa? Beata será esborrada del libre de ma vida. Tú serás la sola muller que may jo hagi possehit!» Rebecca llenca un crit. Al sentir la seva alegría espaventada, Rosmer comprén fins á quin punt es estimat. Empero, tot seguit la veu tornar-se groga, no solzament d'amor sino d'esglay. Ella devé mes freda que l'marbre, y ab una veu imperceptible li respón: «No 'm tornis á enrahonar més; no seré may la teva esposa!»—Cóm? respón Rosmer, nostra amistat no conté una sola gota d'amor? Rebecca 's tapa las orellas. Rosmer l'agafa pel bras, cridantli: «Perqué? Veig que tú m'estimas!» Pero per més que l'emprenqui, ella queda imperterrita y l'amenassa ab que se 'n anirà. Al últim, ella s'allunya solemniament y callada com lo destí, ab aquesta paraula: «Si continúas pregantme, me 'n aniré pel mateix camí que Beata.»

Rosmer aterroritzat no l'ha comprés. Un cervell d'angunia l'estreny. Tot se conjura para aplanarlo: la calúmia de fora, lo remordiment de dintre. Je no té forsa, ni fé, ni poder. Veyent aixó, Rebecca, para deslliurarli, se determina á fer una confessió completa. Y conta á Rosmer estupefacte per quin camí insensible y fatal ella ha estat empesa. Ella es qui ha dirigit Beata pel camí de la follia, per aquest camí que conduheix al torrent. Cóm ho ha pogut fer? Oh, aixó va venir á poch á poch, sense que ella se 'n adonés. Y cada vegada que ella volia deturarse, una forsa, una forsa invencible l'obligava á donar un pas més enllá. Per altra banda, tenia un gran pensament devant dels ulls: «Jo 'm deya que tú no podías creixe y madurar sino en lo sol de la llibertat, pero tú t'esllangas, morías en aqueix matrimoni lúgubre... Alashoras entre Beata y jo va esser com una lluyta sobre la presa d'un navili». Rosmer no li pot guardar rancunia, tremola ventsut quan ella li diu de quina manera la passió omnipoderosa se va apoderar d'ella y li va aclofar: «Va venir cap á mí, oh Rosmer, com un salvatge, com un desitj irresistible. Se va precipitar demunt meu com la tempesta sobre 'l mar. Era semblable en aqueixas tempestas que al hivern venen de vegadas del Nort. Us agafan y s'us emportan tan lluny com volen. Impossible pensar en una resisténcia.» Y quan ella recorda de quina manera aqueixa passió va fer lloch á un sentiment més profón, sota l'influéncia de la vida comuna ab Rosmer, las sevas paraulas tenen l'intenció estranya d'una felicitat inconeguda.

«La tempesta dels sentits se va aplacar. Va quedar lluny, darrera meu. Totas aqueixas potencias furiosas varen recaure en la calma y en lo silenci. Un repós de tota l'ánima 'm va invadir, un repós semblable al d'una montanya sembrada d'aucells, allá baix, sota 'l sol de mitjs nit. Y en mí va neixe l'amor: lo supré, l'amor renunciador, lo que s'accontenta de la preséncia del sér aymat y d'aquella pura felicitat que alashoras planava demunt nostre.» Y Rebecca arriba á aquesta conclusió desesperada: «La belleza de la teva ánima, Rosmer, m'ha ennoblit, pero ha mort la meva felicitat.»

EDUART SCHURÉ.

Traduhit per J. Perez Jorda.

(Acabará.)

L'estat de siti s'ha posat, porque... lo govern ho ha volgut.

Dispensin donchs nostres llegidors si fins que s'heji acabat aquest enrenou, nos entretenim en tractar molt per enlayre las ouestions d'actualitat, porque sabém per propia experiencia que 'ls delegats de Madrid, quan los sembla que 'ls convé, no 's miran per gens d'amohinar al próxim.

Ara ja no podríam anar á Girona, porque l'estat de siti es per tot Catalunya, y si bé no 'ns faltan medis para publicar nostre quinzenari en terra catalana que no depén d'Espanya, no es pas gens convenient que perque dongui la gana á un castellá, nosaltres hagim de publicar «La Nació Catalana» de manera que sigui un sacrifici para la propaganda de nostras doctrinas.

Ab aixó ja ho sabeu; es hora de fer lo bon minyo y procurarém ferlo... tant com poguém.

Lo ministeri de Marina ha publicat en la «Gaceta» la següent nota:

«Capitania general de Marina del departament del Ferrol.—Establertas las defensas submarinas d'aquesta ria, queda prohibida la entrada en ella para tota classe de barcos durant la nit.

Para verificar la entrada de día los barcos que ho desitgin, ab la bandera de práctic issada, s'aguantará á una milla de distancia de la línea que determina la enfilació de la mola del Segao y Punta Barbeira.

En cas de que 'l mal temps ó cualsevol altre circunstancia dificultés aquesta maniobra ó la sortida del práctic, los barcos podrán seguir para adintre del port ab la velocitat moderada, quan lo vigia del Segao issi una bandera blava.

Ferrol, 28 d'Abril de 1898.—Aleixandre Aries Salgado.—Hi ha una rúbrica.—Hi ha un sello que diu «Capitania general del departament del Ferrol».

ESCORIAS THOMAS.—Vegis l'anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vila (Bou) 12.

Crónica teatral

«JUVENTUD REUSENSE»

En aquesta societat diumenge á la nit, la companyia d'aficionats que hi actua, posá en escena 'l drama «Don Juan de Lanuza ó los fueros de Aragón», en quina interpretació hi prengué part la simpática actriu senyoreta Periu, encarregantse del paper d'«Elvira».

La sala d'espectacles avans de comensar la funció estava plena de gom á gom, sobressurtint entre la concurrencia los bonichs rostres de nostres noyas menestralas.

«Don Juan de Lanuza» obtingué una execució bastant acertada per part de tots los joves aficionats y principalment per part de la senyoreta Periu que nos feu una hermosa «Elvira» ignocent y apassionada als dos primers actes y transformada en heroína al final del tercer.

Al presentarse en escena per primerá vegada la senyoreta Periu lo públich l'ocullí ab forts picaments de mans, conducta que seguí en lo transcurs de l'obra, aplaudintla en tots los parlaments y relacions mes importants.

Del paper de protagonista n'estava encarregat lo jove Vila qui demostrá haverlo estudiat ab carinyo y en alguna escena estigué bastant bé recitant en té dramátich y sense afectació com altres vegadas l'hem vist lo seu paper.

Per complaire á la secció lo senyor M. Cardona s'encorregá del paper de «Martín Lanuza» y á fé que nos doná una tasca Ruhidó donchs en la escena ab lo «Marqués» hi estigué ben felís.

Lo jove Blanchart que tenia confiat lo paper de «Marqués», no estigué á la altura dels anteriorment anomenats, si bé es aquest un tipo que comprensim no s'interpreti ab molt de carinyo per lo repulsiu de sí que resulta tot traydor.

Y á la acertada execució de conjunt de l'obra hi contribuïren los joves Barbé y E. Cardona, interpretant á «Gil de Mesa» y «Carcelero» respectivament.

Al final de l'obra tota la companyia fou cridada al palco escénich para rebre 'ls aplaudiments ab que la concurrencia satisfeta premiá son treball.

Seguidament de la funció, en la mateixa sala d'espectacles, s'hi organisa un ball en obsequi al bell-sexe que resultá molt lluhit, donchs eran mes de cincuenta las parellas que rendian cult á Terpsicore, per més que la admóstrera que en lo local regnava no convidaba á ballar.

Un detall: La aplaudida banda de música de la so-

cietat sobre la qual corrien los baylables al tocar lo ball de quadro, los rigodons, esculliren «Los nets dels almogavers»; més aquelles bélicas notes en circumstancies com las presents, no feren esclatar en lo cor de aquella joventut lo patriotisme de que venen plens certs diaris.

Ans d'ahir nit, la «Secció dramática» de la societat «El Alba» celebrá son benefici, per lo qual son saló-teatre se vegé concorregut d'un públich tant escullit com numerós. Constituhian lo programa las pessas «Diners ó la vida», «Un cop de telas» y «L' Angelet» (estreno) que ressenyém apart, original d'un dels joves aficionats, en Joan Test, llegintse bonicas poesías al intermedi del segón al tercer acte.

Dita «Secció» vegé coronat son treball artístich ab nutrits aplausos y bastants regalos que 'ls hi feren varis de sos admiradors. Tots los lectors se esforsaren en representar sos respectius papers, distingintse la senyora Canaval y 'ls senyors Cubells, Isern y Robuster, que treballaren com á bons aficionats. Dita «Secció» pot donarse per ben satisfeta del éxit que obtingué en dita funció de benefici.

«L' ANGELET»

En lo programa de la funció de benefici de la secció dramática de la societat «El Alba» estava anunciat l'estreno de la comedia en un acte «L' Angelet», original del jove de la mateixa en Joan Test, y atents sempre al moviment intelectual de Reus, no poguerem menos que assistirhi, ansiosos d'apreciar los mérits literaris de dita obra. Y aquí va nostre judici més franch y concís.

L'acció passa á casa del alcalde d'un poble rural y 's desenrotlla entre ell, lo seu fill (Angelet) lo sereno, lo mestre y un senyor y una senyora castellans. Lo senyor castellà es un enginyer que va á estudiar lo terreno pel pos d'un ferrocarril y á qui l'alcalde pren pel candidat á diputat á Cortes que esta recorrent lo districte. Heus aquí l'argument de l'obra. Cabalment hem de fer constar que lo més dolent de l'obra es l'argument y las escenas que 's desenrotllan d'aquesta equivocació. Lo verdader mérit de l'obra está en las primeras escenas preparatorias de la comedia, en que 's pintan los caracters del alcalde, son fill y 'l sereno. Hi he unas quantas escenas molt naturals y plenes d'humorisme, plenas, granejadas de xistes y equivochs que mantenen constantment la rialla á la boca del espectador. Lo mestre, tipo magre, «únic á qui no provan las excelents ayuss del poble» (perque no cobra) está també ben presentat. Lo que no resulta es lo tipo d'enginyer y sa senyora, que no parlan com á tals ni resultan naturals las escenas á que donan lloch. En resum, tot lo que sen tipos y caracters locals, ab son medi-ambient y son medi naturalíssim y sos ditzarratzos y actituts cómicas, resulta d'un humorisme de bona llei y d'un art escénich molt ben concebit y portat, que dona á son autor una bona patent d'observador de la realitat y coneixedor dels efectes y ressorts de l'escena. Arreglats los defectes que hem apuntat, «L' Angelet» resultaria una pessa que 's faria aplaudir per tot arreu, molt superior á tantas y tantas mamaratzadas com ens presentan autors que tenen la pretenció de passar com á notabilitats en lo teatre catalá. Felicitem al amic Test per sa obra y esperém que aviat ens dará 'l goig d'aplaudirhi alguna de nova y més perfecte.

En la execució s'hi distingiren los senyors Isern (Alcalde) Robuster (Angelet) y Borrell (Sereno).

J. ALADERN.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

dels dias 14 y 15 de Maig de 1898

Naixements

Carme Voltas Marca, de Joseph y Carme.—Salvador Guinjoan Vaqué, de Jean y Dolors.—Joseph Maria Granza Tell, de Anton y Gertrudis.—Delfina Monné Pennés, de Joseph é Irene.—Teresa Alvarez Melchó, de Just y Josepha.

Matrimonis

Jaume Garcés Durán, ab Antonia Guinjoan Pamies.—Joseph M. Camps Cavallé, ab Maria Camps Vilalta.

Defuncions

Anton Grau Mallafre, 76 anys, Monterols 28.—Josephs Fonts Pons, 45 anys, Hospital Civil.—Jaume Casals Prats, 54 anys, Hospital Civil.—Teresa Penas Gomis, 2 anys, Camí de Riudoms 10.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Pascual Bailón.
Sant de demá.—Sant Venenci.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	45'45	Filipinas	71'75
Exterior	57'75	Aduanas	59'
Amortisable	54'50	Cubas 1886	47'50
Fransas	17'40	Cubas 1890	63'
Norts	19 80	Obs. 6 0/0 Fransa	33'62
Exterior París	33'50	Obs. 2 0/0 »	

GIROS

París 75' Londres 44'50
Se reben ordres de Bolsa para Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realissadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	45'45	Cubas del 86	59'
Exterior	75'80	Cubas del 90	47'50
Colonial		Aduanas	72'
Norts	19'85	Oblig. 5 p S Almansa	70'75
Fransas	17'40	Id. 3 p S Fransa	33'50
Filipinas			

PARÍS

Exterior 33'50 Norts 75'
GIROS Londres 44'50
Se reben ordres para operaciones de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 14

De Port-Vendres en 4 dias pol. gol. francesa «Jeanne Luciene», de 63 ts, ab bocoyas buyts, consignat á D. Anton Mariné.

Despatzadas

Pera Liverpool y esc. v. inglés «Bydal Fell», ab efectes.

Barcos á la carga

Dimars 17

Pera Marrella, Génova Liorna, vapor «Martos» que despatxa D. Antoni Mas.

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borga-Lovisa, Kotka, Viborg, Fredikshamn, Nystad, Raumo, Björneborg, Kristinestad, Vasa, Jakobstad, Gamla, Karleby, Uleaborg, San Petersburg y Reval; y pera Moskovy, Warschau y Nischni Nowgorod, á fleta corrido via San Petersburg, lo vapor «Titania», que despatzan los senyors Boada Germans.

Pera Marsella, Gothemburg, Copenhagen, Stockholm, Christiania, Bergen, Maimó, Helsingborg, Norrköping, Gede, Sundswall, Stettin, Danzig, Koeninsberg, Ribau, Riga y demás ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia, lo vapor «Italia», que despatzan los senyors Boada Germans.

Pera Certe, vapor «Luis Barre», que despatzan los senyors D. Tomás Ramón y C.

Pera Certe vapor «Comercio», que despatzan los Srs. Casaseca y Terré.

Pera Valencia y Cullera vapor «Cervantes», son agent D. Joseph M. Ricomá.

Pera Certe y Marsella vapor «Cabo Espartel», consignatari D. Marián Peres.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebratats mélicas, aixís nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m'ho ha demostrat, que la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecánich, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochos los que saben colocalos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de cautchouc ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d'espatllas.

Faixas hipogástricas pera correjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles d'Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ULTIMA HORA

Madrid, 17.

—La escudra espanyola se creu aquí que 's troba á Curaçao, antillas Holandeses.

—Los cablegramas rebuts de Nova York, diuen que 'l Govern nortamericá y la premsa d'aquell país están molt preocupats, per saber en quinás ayguas navega l'escudra que mana l'almirall Cervera.

Tan fácil que ho tindrian arreglat si se suscriguesen á cualsevol diari de Madrid, que cada dia nos diuen que es en un port diferent.

—L'«Heraldo de Madrid» ha exposat en los seus transparents un telegrama de la Habana assegurant que 'l barco enemich «Tritón» s'havia acostat al port issant bandera de parlament.

Preguntat á son comandant lo que volia contestá que fer un camvi de presoners de guerra y que li fou contestat per en Blanco que consultaria 'l cas ab lo govern de Madrid.

—Sagasta imprimeix gran activitat en los travalls de donar solució á la crisi.

Ha celebrat varias visitas ab alguna importants prohoms del partit que capitaneja entre ells Montero Ríos y Marqués de la Vega d'Armijo.

Per ara res hi ha resolt.

—Un telegrama de Berlin dona la noticia que l'emperador Guillerme farà una declaració que tindrà gran trascendencia contra la projectada aliansa d'Inglaterra y 'ls Estats Units.

S'atribueix al emperador la opinió de que dita aliansa es una amensassa pera Europa, contra la que convé estar alerta.

—Los franchs s'hán cotizat avuy á 75'50.

—Per un telegrama oficial de la Habana se confirma lo foch sostingut per lo creuher «Conde Venadito» y canoner «Nueva España» contra dos barcos de la escudra enemiga.

S'afegeix que aquest moviment se verificá al objecte de procurar que 'ls barcos que bloquejan la capital sigan los més possibles, lo qual s'ha conseguit puig avuy ja s'hi veyen deu barcos.

—Telegrafian de la Habana que, d'ordre de la autoritat, s'ha publicat un bando fixant lo preu de las subsistencias.

Aquesta mida ha sigut molt ben acullida per lo públich.

—Un telegrama de Londres diu, ab referencia á noticias de Hong-Kong, que 'l cabecilla Aguineldo está negociant ab Mac-Kinley l'establiment d'una administració indígena á Manila y la ocupació de Cavite per los rebeldes en quant hagin evacuat aquells plassa los nortamericans.

—Per lo Ministeri d'Hisenda s'ha imposat un gravamen de 1'50 pessetes per tonelada á las primeras materias d'exportació.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 16, 2 tarde.

—A la visita que Sagasta ha fet á S. M. la Reyna li ha presentat las dimissions de tots los ministros, donant solució á la crisi.

La Reyna ha conferit de nou poders al Sr. Sagasta pera formar Ministeri.

—En virtut del pas donat per lo Sr. Sagasta presentant las dimissions, avuy s'han suspés las sessions d'abdós Cambras.

S'assegura que aquesta suspensió s'allargará fins que en Sagasta hegi format nou Gabinet.

—Per ara ab probabilitats de fortuna no s'indica cap nom dels que substituhiran als ministros que surtin.

De tots modos se sap que l'element gamacista no hi tindrà representació.

Lo Corresponsal.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12:41 t. mercancías, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
15:08 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9:33 m.—1:04 t.—3:10 t.—7:19 y 9:57 nit.

De Mora á Reus

4:21 m.—8:00 m.—12:05 t.—6:04 t.—7:36 n

De Reus á Tarragona

8:30 m.—9:47 m.—2 t.—7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m.—12:25 t.—4:30 t.—8:20 n.

De Reus á Lleyda

8:40 m.—5:23 t.

De Lleyda á Reus

5:50 m.—3:50 t.

De Reus á Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.

Promptuari de la escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL

Francisco Flos y Calcat

Preu 6 rals.—Se ven en aquesta Imprempta.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l'aparat respiratori tan sols presenten un al anarsen a dormir y altre a la matinalda, composició inofensiva no conté medicament perillós.
DISPOSIT en Reus Farmacia de Serra, Arrabal Santa Anna, 80.
Preu de la capsula 6 rals.

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

EL COMBINADO EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COMO ABONO FOSFATADO

COMO ABONO POTASICO

GARANTIZADAS PURAS

SOLOBLAS AL CITRATO

SULFATO DE POTASA, CLORURO DE POTASA

SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA, KAINITA, ETC.

El más económico, el más eficaz, el más duradero.

bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15.12 A 16.0 AZOE Y DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PARA PROSPECTOS E INFORMES SOBRE EL EMPLEO

A. D. OTTO MEDEM-VALENCIA

La Compañía...
De los modos de uso de los elementos fertilizantes no se trata en este prospecto.
Por ser de probabilidad de que no se indique que en algunas partes se han usado las señas de la Compañía.
El prospecto que se acompaña es el que se indica.
Toda la información médica, científica o de otro género que se desee obtener en los prospectos de esta Compañía, se dará en forma de prospectos y en forma de informes.
No se garantiza en los prospectos ni en los informes que se den la mejor parte de las delicias que se obtienen por el uso de los productos de esta Compañía.
Toda la información médica, científica o de otro género que se desee obtener en los prospectos de esta Compañía, se dará en forma de prospectos y en forma de informes.

La Compañía...
De los modos de uso de los elementos fertilizantes no se trata en este prospecto.
Por ser de probabilidad de que no se indique que en algunas partes se han usado las señas de la Compañía.
El prospecto que se acompaña es el que se indica.
Toda la información médica, científica o de otro género que se desee obtener en los prospectos de esta Compañía, se dará en forma de prospectos y en forma de informes.
No se garantiza en los prospectos ni en los informes que se den la mejor parte de las delicias que se obtienen por el uso de los productos de esta Compañía.
Toda la información médica, científica o de otro género que se desee obtener en los prospectos de esta Compañía, se dará en forma de prospectos y en forma de informes.

La Compañía...
De los modos de uso de los elementos fertilizantes no se trata en este prospecto.
Por ser de probabilidad de que no se indique que en algunas partes se han usado las señas de la Compañía.
El prospecto que se acompaña es el que se indica.
Toda la información médica, científica o de otro género que se desee obtener en los prospectos de esta Compañía, se dará en forma de prospectos y en forma de informes.
No se garantiza en los prospectos ni en los informes que se den la mejor parte de las delicias que se obtienen por el uso de los productos de esta Compañía.
Toda la información médica, científica o de otro género que se desee obtener en los prospectos de esta Compañía, se dará en forma de prospectos y en forma de informes.